

Programma van maatregelen Turnhout - Begijnendreef

Natasja Reyms

Bornem
2023

Gemotiveerd advies

Er werd een bureauonderzoek (projectcode: 2022L269) uitgevoerd, dat aangeeft dat er geen bijkomend archeologisch onderzoek meer nodig geacht wordt in het kader van de geplande vergunningsaanvraag.

Het bureauonderzoek toont aan dat in de 17de of 18de eeuw resten van bergingen van de begijnenhuizen aanwezig waren binnen het onderzoeksgebied. Gekende archeologische waarden in de omgeving wijzen er op dat ook resten uit de metaaltijden, de Romeinse tijd en de middeleeuwen kunnen voorkomen binnen het onderzoeksgebied. De landschappelijke ligging van het terrein maakt dat we het potentieel op een goed bewaarde steentijd artefactensite slechts laag inschatten.

Het is echter te verwachten dat de oprichting en sloop van bebouwing en de aanleg van verhardingen in de 20ste eeuw reeds een negatieve impact op het bodemarchief hebben gehad. De bijgebouwen van het begijnhof binnen het onderzoeksgebied zoals we die kennen van het primitief kadaster maken tussen 1909 en 1929 plaats voor twee nieuwe gebouwen die dwars op de bebouwing van het begijnhof georiënteerd zijn. Deze gebouwen blijven aanwezig op het terrein, tot ze in 1969 gesloopt worden en plaats maken voor de huidige bebouwing. Deze bebouwing is onderkelderd. Het is waarschijnlijk dat de kelder uitgegraven is in een open bouwput, waardoor de zone rond het gebouw verstoord is.

De geplande werken betekenen een bodemingreep in een zone van ca. 882 m². De meeste bodemingrepen gerelateerd aan de geplande werken zullen binnen de reeds bestaande verstoringdiepte blijven. Verder vooronderzoek in deze zones zal daarom tot slechts een beperkte kenniswinst kunnen leiden.

In de zone van de regenwaterputten en de wadi worden diepere bodemingrepen gepland. Ter hoogte van de wadi kunnen we aantonen dat het bodemarchief er al tot op een diepte van 70 cm (50 cm + dikte verharding) verstoord is, terwijl de bodemingrepen hier 1 m diep zullen gaan. De zone van de regenwaterputten kent een oppervlakte van ca. 19 m². De zone van de wadi kent een oppervlakte van ca. 24 m². In deze zone toont het primitief kadaster geen bebouwing. Er is dan enkel nog een verwachting naar relevante archeologische sporen ter hoogte van de zones met diepere bodemingrepen. De zones met diepere bodemingrepen, dieper dan de verwachte plaggenbodem, zijn echter zo beperkt in oppervlakte dat het potentieel op kennisvermeerdering in deze zones slechts laag is. De kans dat een relevant spoor aangetroffen wordt, is erdoor al klein. En indien een relevant spoor aanwezig blijkt, is het ook nog moeilijk om het spoor goed te kunnen interpreteren.

Op basis van de reeds verwachte verstoringen door bodemingrepen in het verleden, de eerder beperkte omvang van de geplande werken, het feit dat de meeste bodemingrepen binnen de omvang van de reeds verwachte verstoringen blijven en het beperkte ruimtelijke inzicht van de zones waar bodemingrepen gepland worden die dieper zullen reiken dan de bestaande verstoringen en de aanwezige plaggenbodem, maakt dat we het potentieel op kennisvermeerdering in geval van verder vooronderzoek op het terrein slechts laag inschatten. De kosten van bijkomend vooronderzoek staan niet in verhouding tot de verwachte te behalen kenniswinst. Daarom worden in het kader van de geplande werken op het terrein geen bijkomende archeologische maatregelen meer nodig geacht.

Omwille van de afwezigheid van potentieel op kennisvermeerdering worden de punten 7° en 8° van de Code van Goede Praktijk 12.5.1.3 niet uitgewerkt.

Naar aanleiding van het uitgevoerde archeologische vooronderzoek zijn geen verdere maatregelen vereist. Daarom wordt geen programma van maatregelen opgemaakt.